

A detailed illustration of a large yellow flower with a bird perched on its center. The flower has many layers of petals, some of which are yellow and others are a deep red. The bird is a small, greyish-brown bird with a white breast. The background is a muted green color. There are two bees flying in the upper part of the image and a small butterfly on the right side. The overall style is reminiscent of a painting or a detailed drawing.

ГРИНА ШУВАЛОВА

С

ІРИНА ШУВАЛОВА

ӘС

R

ГРИНА ШУВАЛОВА

ЗБІРКА ПОЕЗІЙ

Київ • «Смолоскип» • 2014

УДК 821.161.2-1
ББК 84(4Укр)6-5
Ш 95

«Ос» – це книга води і вітру, елементальна й ефемерна водночас. Іще – це книга зворотного дорослішання, доростання поета до власного коріння. Тут метафори тоншають, а невагомий світ сутінків і напівтонів заступає важку чорно-біло-червону кольорову гаму. Зрештою, «Ос» – це книга страхів, але водночас і книга безупинного, невтомного, безстрашного сподівання. Це крок у прозорість, яка у відповідь розкриває свої обійми.

В оформленні обкладинки використано ілюстрацію Lindsey Carr «The King is Dead».

В оформленні видання використано каліграфічні написи Євгена Спіжового та світлини Олексія Піштаря.

© Ірина Шувалова, 2014
© «Смолоскип», 2014

ISBN 978-966-2164-87-9

Мар'яні

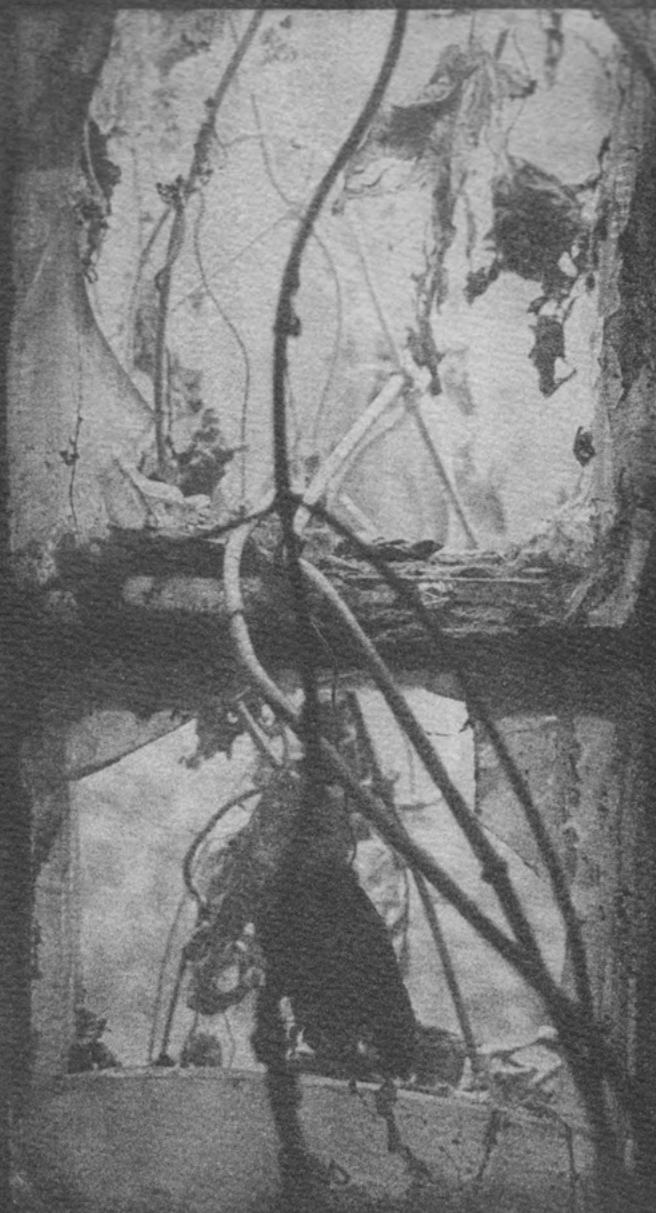

ЧАСТИНА I

Pika

і стрімка ж ця ріка молока між сліпих ліхтарів
хто шукав тебе днем із вогнем той давно погорів
хто свистав тобі з кручі язик прикусив і замовк
хай деінде і вовк тобі пес нині ж пес тобі вовк
нині ж коси заквітчуй росою свинцем чебрецем
брат лежить під лозою з задертим до неба лицем
брат лежить під лозою і дивиться в небо. пuste
відступи із косою хай крізь нього трава проросте
гайда в коло соколи здвигаймо слова кам'яні
лиймо олово в горло лишень не мені не мені
язики відтинаймо звільняймо від них голоси
між двох тиш і двох сутеней так мене ріко неси

офелія

офелію плавно несе течією на захід
забуто сумне й божевільне старе королівство
забуто негарні обличчя усміхнених подруг
довкола пливе так багато зеленого листя
і цвіту оббитого вітром з рясної черемхи
ніхто не сахається поки ніхто не голосить
не кличе на поміч не хреститься як навіжений
пропало пропало навіки сумне королівство
шовкова ріка розпростерла гостинні обійми
свої простирадла із ряски лататтеві ковдри
гарячому тілу дівочому саме спочити
плисти за водою торкатись малесеньких рибок
безжурними мертвими пальцями бути собою
не знати як шкіру обліплює мокра одежа
як важчають пишні спідниці і що загубився
з малої ноги черевичок гаптований сріблом
офелію тихо гойдає холодна колиска
птахи сміючися ховаються серед галуззя
очиці блищать наче ягоди в темному листі
підморгують ах бідолашна чекай бідолашна
і знову за мить забувають і дівчинку й річку
коли ворухнеться опасистий жук під корою
тим часом офелія плине все далі на захід

офеліє квіти шепочуть лишайся із нами
схили на п'янкi подушки свою білу голівку
офеліє стогнуть дерева хапай наші руки
дивись як ми в розпачі їх простягнули до тебе
і навіть розважливі раки в рудих обладунках
шепочуть із дна залишайся офеліє з нами
доглянемо ми твоє тихе покірне волосся
і будемо руки молочні твої цілувати
аж доки ні рук не залишиться ані цілунків
офелія плине блаженно глуха й заніміла
о сонечку як ти розсипало перли по хвилях
о бабко як швидко мигтять перламутрові крила
тонка комишинко як стан твій впокорено гнеться
о смерте ти ходиш як киця на лагідних лапках
ти равликом тихо повзеш по зеленій стеблині
і хилиш невпинно зелену стеблину додолу
ти входиш у спальню і гасиш в світильнику вогник
підходиш до ліжка і тихо вкладаєшся поруч
в обіймах своїх нас тримаючи аж до світанку
офелія смерте так само вкладалася смерте
з тобою попід покривала і доки не спала
все думала час би вже сукню забрати в майстрині
не в гуморі батечко був як заходив допіру
учора в покій залетіла малесенька пташка
хлопчиська жбурляли в стареньку жebraчку камінням

червоні мої черевички зносилися зовсім
узяти б на кухні ножа позрізати троянди
коли ж уже важчали важчали ніжні повіки
зринало щоразу одне і те саме обличчя
тонкими губами сміялись нудьга і презирство
і смерті яка перед сном пригорталася ближче
щоразу здавалось що це її власна подоба
обличчя зринало і знов розчинялось безслідно
зате починали рости скаламучені води
потоки нахабно штовхалися лізли у горло
коли ж ти безсила й нажахана врешті вдихала
щезали й задуха і страх залишалося спати
плисти собі лагідним руслом схилялися низько
дерева птахи щебетали в розвіяних кронах
шипшина охоплена полум'ям бігла до вод
лунали чиїсь голоси втім все далі і далі
малесенька вивірка вправно стрибнула на гілку
щось блиснуло в листі і майже одразу погасло
гойдається в річці мереживний сукні поділ
легенькою хмарою плине біляве волосся
офелію плавно несе течією на захід
на сході займається біла пожежа ніщо

це первісний жах
у весні собі звив кубло
це ріка вві сні
ворухнула зміїним тілом
це впустила в дім
не того кого так хотіла
а кого хотіла
то вже й слід його прохолов

це звіриний біг
нас виводить вночі з осель
це найглибша жила
надто густо пульсує й хутко
це рибалка з неба
знову вниз закидає вудку
з нас уже що третій
гачок у собі несе

це життя стоїть
розчепірівши сміхом рот
хто береться дихать
той і вирок собі виносить

це весна пожира потомство
чи ще не досить
немовлят загортати
в складки гірських пород?

це втрачає світ
ту подобу що звична нам
обертає квітень
лице своє дике хиже
схоче – пустить кров
схоче – рану тобі залиже
чи пригорне ніжно
але все це війна війна

але все це весна весна
все це розпач тлін
крізь відчинені вікна
увіходять у дім стихії
і таким як я
тим хто води спинить не сміє
повінь мітить в горло
ледь виріши до колін

Мо

- 1 ти вбралася в синє ти бігла легка і щаслива
весела як дівчинка ти на бігу доганяла
легку свою тінь ти лишалася зовсім без тіні
без крапельки темряви ти починалася знову
з початку початків усіх в розпростерті обійми
летіли і сонце і вітер і радість і ніжність
ти переганяла свій час час лишався позаду
лишався позаду для тих що лишилися позаду
а ти все летіла вперед і єдиний хто поруч
з тобою летів був твій сміх
- 2 ти вбралася в жовте ти риба у просторі світла
ти рибу тримаєш в собі ти всередині риби
коштовна обручка ти сонях що з дна проростає
шукає поверхні занадто довірливим оком
ти певна що соняхи вічні що світло безмежне
що риба ковтаючи рибу ковтаючи рибу
всіх риб у собі все одно помістити не може
а містить лише нескінченну спроможність містити
ти жовта царівна ти чуєш ти жовта царівна

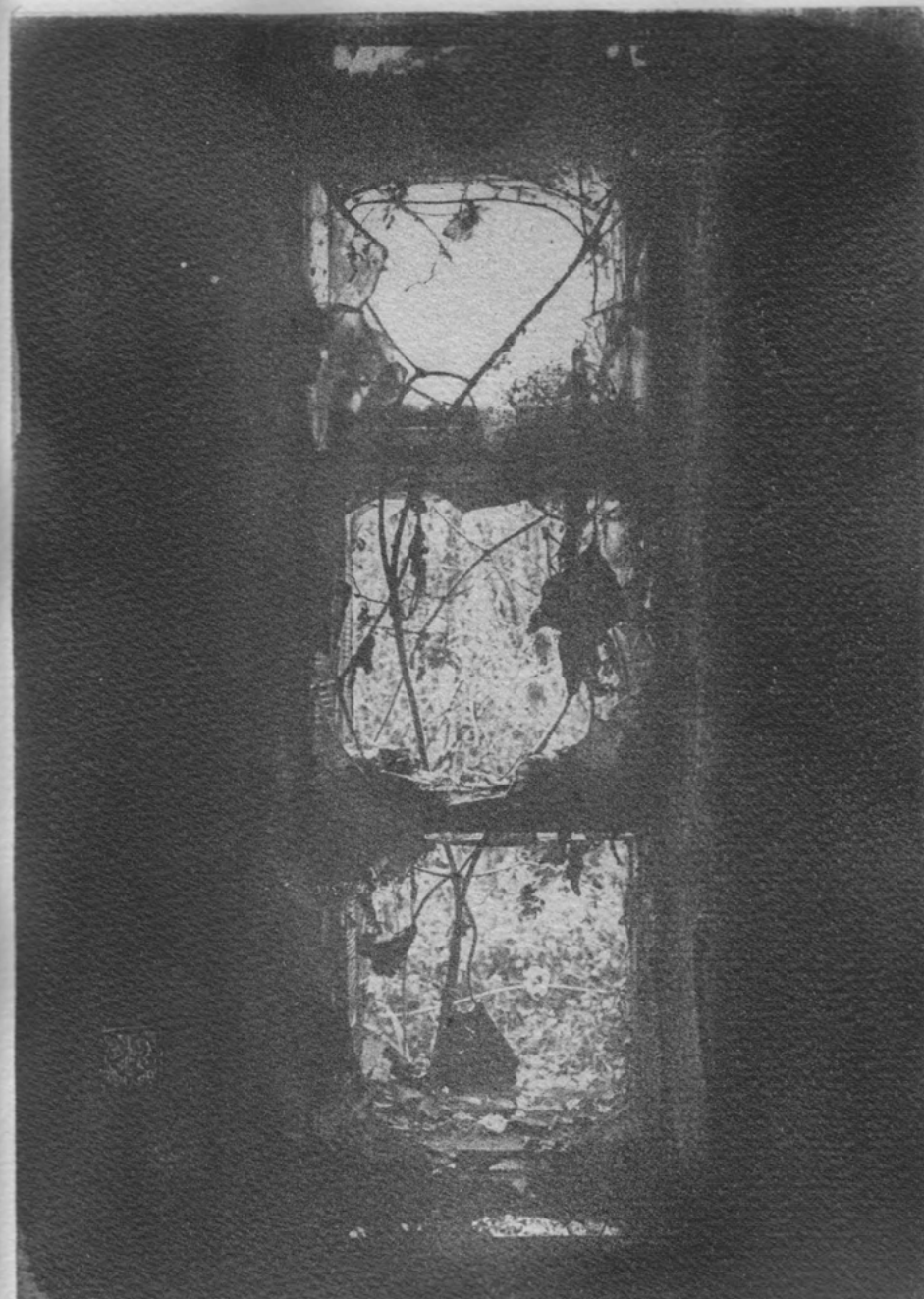
3 ти вбралася в яшму ти яшмою перса прикрила
та перса лишилися персами ти повертала
погордливо голову ти розвівала волосся
тугими гарячими пасмами ти доторкалась
руками до власного тіла уся розпашілась
розкрилася ти починалася за горизонтом
і в інший уже горизонт поринала плечима
ти гнулася ти вигиналася ти так хотіла
аби щось чуже ненадовго було твоїм власним
я знаю чому твої пальці смакують солоно

4 ти вбралася в сіре мовчала тобі мовчати
не личить вітри сичали і глухо небо
гарчало вже настовбурчивши свій загрибок
готове на тебе кинутися ти тільки
тремтіла в собі тримаючи щось холодне
тверде як маслинова кісточка ти мовчала
так наче і не говорила ніколи що ти
ховаєш в собі і чому ці вуста що часто
всміхалися нині зімкнулися наче пастка
коли ти мовчиш ти страшніша сама за себе

5 ти вбралася в чорне ти вила ламала руки
себе лупцювала по грудях свої одежі
роздерла бісилася з рота пускала піну
була невпізнана бігла чимдуж на берег
місила його кулаками топтала глину
пісок розкидала жменями навіжена
упала над ранок дихала напівмертво
так тяжко що ледве здіймалися голі груди
по грудях ходили чайки ходили риби
за ким ти тужила? за ким же тобі тужити?

6 ти вбралася в панцир ти йшла воювати змія
ти пера нап'яла списи здійняла ти стала
не діва уже а воїн ти калатала
у мідний великий щит задзвеніли грізно
і море й земля піднялось із землі каміння
прокинулось і розкарячивши чорного рота
зайшлося з тобою співати о діво діво
приборкай великого змія поціль йому в груди
свої златотрепетні стріли і в ревищі битви
в калюжі зеленої крові зніми свої лати
і стань знову дівою діво

7 ти вбралася в тишу ти вся трепетала ти чула
як лихо проснулось і знову заснуло ти знала
звідкіль у птахів це бажання летіти додому
спроможність знаходити дім ти все бачила навіть
як тихо старіє пісок як трухнявіє камінь
ти зрушила з місця і знову спинилася тільки б
тепер не зламати цю мить нескінченного «знаю»
цю мить нескінченного «більше нічого не можу
але все приймаю все бачу все чую все буду
любити»

барва багряна

глина і горобина горобиний сполох
спалах і впала завіса палання і пилу
зареготавшися грім себе лупить по полах
кожна судома грози золотий крововилив

котяться з брязкотом зливи залізні корони
небо стрясає холодними гронами криги
нас від сум'яття голодних стихій обороняють
недознайомі слова в ненаписаних книгах

недопроявлені кадри старих фотоплівок
недообійми на порох зотлілих коханих
чорно від світла в блискучих зіницях оливок
голо дорогам від мікроскопічних поранень

від переможних надрізів небесного леза
від поціляння в сум'яття голодної голки
від потрясіння глибинного мороку мезо-
зойського від колобродження вибухів голих

мідні тимпани здвигаються схлипує барва
вихлюп багрянний затоплює шкіру і мармур
мідь і кору і м'якеньке гладесеньке хутро

барва багряна лоскоче проріхами горло
посеред моря червоного вийди на гору
білого голуба випусти в бурю пірнути

пітере пен

1 пітере що як це місто останнє наше
чаші небес перехнябились повні чаші
скоро уже спорожніють і буде ніц
просто нічого нема з чого обирати
пітере що коли мали ми забагато
й те забагато втонуло на дні зіниць

пітере що коли мова порожній камінь
голос у тверді і що коли твердь між нами
не надається до сталості й опертя
що коли наше місто таки останнє
не надається до пам'яті й забування
може і сам ти не зовсім уже дитя

що коли пітере із простирадл вийшовши
ми себе раптом відчуємо зовсім іншими
що коли іншість залишить на нас свій карб
де нам тоді подітись куди сховатися
пітере листя на нас пролива овації
тиші і спокою свій найдорожчий скарб

пітере що як незмінне таки не зміниться
чи цілувати пальцями теплі стіни ці
чи зачіпати поглядом цей овал
лику напівчужого напівзабутого
непам'ятання стане протиотрутою
пам'ять в папір всотається мов слова

2 пітере літери ці не мої чужі
ліжко чуже і місто чуже як ліжко
дощ нескінченно тягнеться як пробіжка
вздовж неіснуючої межі

тої яку поглинули хміль і глід
тої де теплі нори й пташині гнізда
і посеред дороги лежить запізно
вистиглий і тому непотрібний плід

пітере наша сутність така м'яка
точиться з тіла краплями молока
соком тяжіння зрошує простирадла

ось до кори приростає моя рука
ось приростає друга і так зника
садом стає те що й мало би бути садом

3 пітере звідки й куди ми хотіли вирости
хто нас тримав за ніжки дбайливо пітере
хто нас в утробі літа медовій виносив
і не наважився в вересень відпустити

діти чиї ми пітере як нам зватися
нині коли імен як між пальців бісеру
тільки б у світлі стоячи залишатися
світлими доки коси нам осінь висріблить

тільки б стояти землю тримати ступнями
вітрові бути плоттю і духом каменю
щоби коли надходить лілова сутінь
сови беззвучно ковзали понад нами

щоби здригався сад від падіння яблук
щоби тремтіли трави росу спізнавши
щоб захлинувшись зливою співу зяблик
пробелькотів нам справжні імення наші

тягар роси

К.Р.

1 ось ти дитя маленька
а ось ти сама з дитям уже
дощ у кімнату переїщить
через вікно прочинене
все наперед розписано
школа робота заміж
ти вже напам'ять знаєш
кожен наступний вчинок

кожен наступний крок свій
видих вузлом зав'язаний
небо покаже завтра
сіру байдужу спину
буднів надійні крокви
муза складає пазл
в парках поснула варта
йдеш і ніхто не спинить

не дорікне не скаже
що ти забула хто ти
можна побути просто
точкою у безмежжі

ніч натискає всоте
на потаємний важіль
ночі тепер просторі
ночі тепер як вежі

що тобі зріє в яблуку
у золотому завтра
ось ти дитя маленька
а ось ти ламаєш гілку
біди приходять здалеку
нині ночами жарко
серця упертий дзенькіт
з тиші знімає мірку

ось ти дитя маленька
дивишся з фотокартки
хто я питаєш хто ти
завтра ще тільки зав'язь
переплітають дерева
крон шелестливі арки
ми сміємося довго
вдвох у нічному парку

наче усе що станеться
змінено
і не сталось

2 сонячна дівчинко золото в рукаві
хто тебе темний погладив по голові
чорними обійняв обома руками
замість простертись зіркою на траві
замість розцілувати сміхи живі
ти в білосніжній льолі тримаєш камінь

сонячна дівчинко мушля струна лоза
не усміхаєшся хто тобі що сказав
хто до чола приклав крижану долоню
тишу найголоснішу відчуй нутром
птаха лоскоче крилами під ребром
птаху маленькі крила від бід боронять

птаху тримає небо на повідку
хто її тільки вилив блакить таку
хто її тільки вип'є не захлинеться
сонячна дівчинко добре-но обміркуй
скільки разів ти ступиш у цю ріку
скільки шпильок залізних приймеш у серце

скільки печалі натще сама зіси
сонячна дівчинка знає що буде син
птаха лоскоче ребра тремтить летіти
на підвіконня літа стрибає вітер
трепетнороті срібноколінні квіти
голови хияють під тягарем роси

кровотечу спускаю себе у стік
в стікс опускаюся тихо сліпа по вуха
крові багато та вистачить не на всіх
нитка її багряна пульсує глухо

тягне із мене інші життя крихкі
трепет прозорих пальчиків недосправжніх
кров у мені це змучений слід ріки
тої в яку заходиш і вже не страшно

кров це червона пряжа яка горить
з тіла мого висновуючись і танучи
кров умовляє вперто: оцю бери
я дотечу колись – і її не стане теж

так за собою ширячи темний шлейф
тілом суцільним змученістю звіриною
кровотечу і кровотектиму ще
напівлюдина – жінка наполовину

теплий свій сік солоний собі віддам
маковим хащам червоноротим тихим
гола густа повільна глуха вода
з тіла мого наосліп шукає вихід

ЧАСТИНА II

Твердь

вже дзвенить павутиння на сполох – війна, війна.
комашня із зухвалим писком штурмує вікна.
що було в цьому світі німого, простого, літнього,
ще живе, досі тут, але стоншується щодня.

ніби вітрові тільки й діла, що їсти цвіт,
наче всі стихії змовились і взялися
руйнувати крихку фортецю живого листя,
парашути насіння підштовхуючи в політ.

наче все тільки й має сил, що лягти у ґрунт,
тільки спати, спати – знати свій час і місце,
знати м'якість землі та її неосяжну місткість.
а не знаєш – не смійся, бо жорнами перетруть.

це атака – щораз підступна, щоразу в пах,
по найтонших стеблах – та що там: ще по бруньках,
по живому, яке живе зі страху не жити.

подивись, це триває війна проти білих квітів.
тут полеглих ховають в кривавих м'яких плодах.

листя говорить
листя говорить не з нами
листя говорить іншою мовою снами
дотиками і трепетами долонь
стулених чи розпростаних у повітрі
листя говорить вільно з птахами й дітьми
про несусвітне і про весь світ либонь

листя говорить зміям у їхніх гніздах
листя гримить загрозово як залізне
листя улесливе
листя сліпе й просте
значно простіше від кістяних каркасів
хай би там як благали ми «залишайся»
листя вмирає
листя нове росте

листя невпинний струм
коливкі потоки
висмоктані з землі життєдайні соки
випитий вітер
випростаний вогонь
зелені стоязика до зір
пожежа
листя вистрелює лезами у безмежжя
повінню лізе в наступ до підвіконь

листя собор
каплиця
плавильна домна
листя ховає тих хто тікає з дому
листя мільйон вітрил на човні
що в нім

ми вирушаємо з вічності у сьогодні
листя водночас та гомінка безодня
що прихистить нас в череві золотім

листя листи нізвідки лискучі ласти
лащиться до вітрів поспішає впасти
блиснути іскрою свиснути по воді
геть розчинитися стати дощем і світлом
листя якщо це наше останнє літо
дай притулю вуста до чола тобі

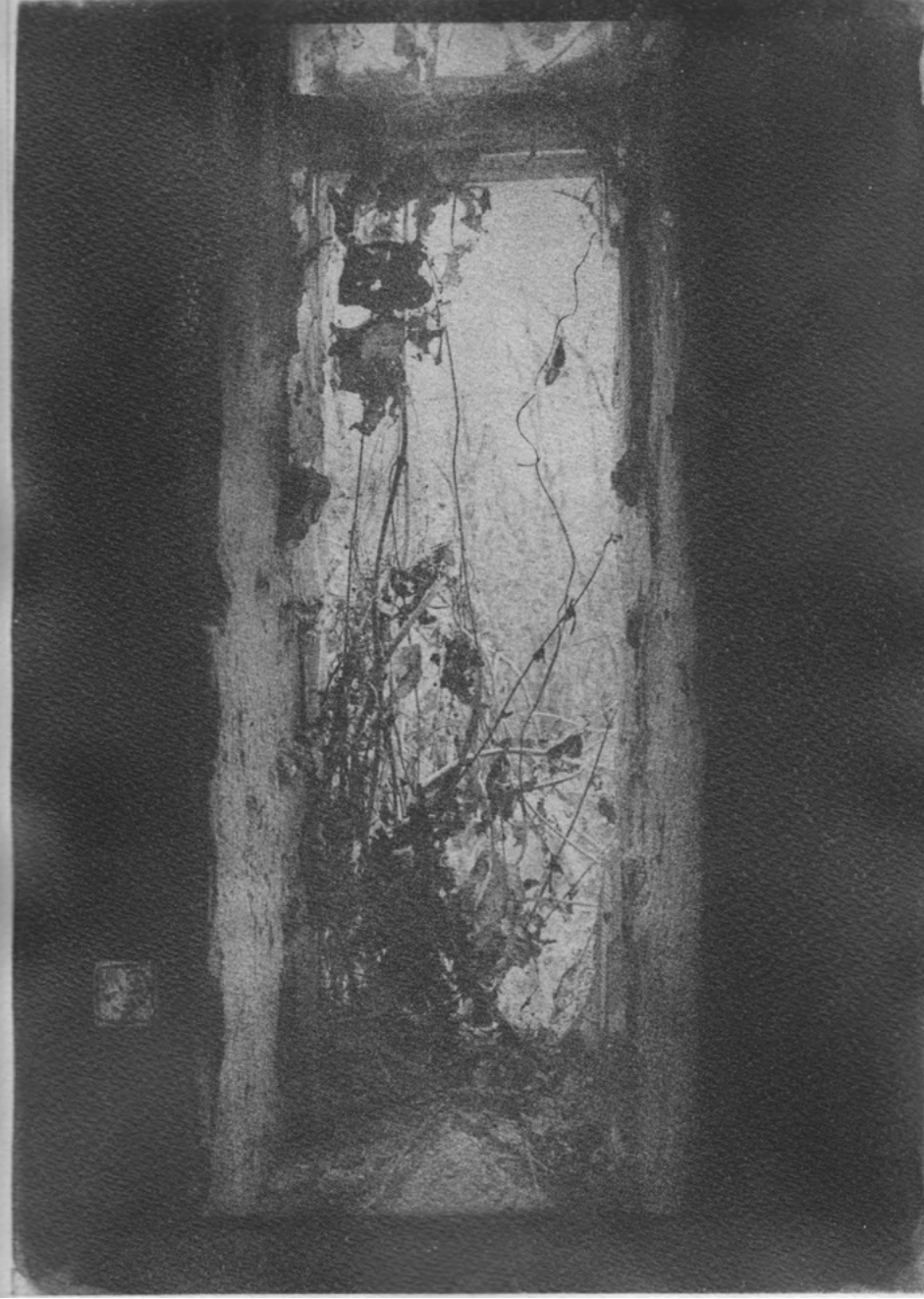

ластівки за вікном випрядають в повітрі вузлики
переплутано сіті літа польоту голоду
ластівки з головою пірнають в небесне золото
не порветься де тонко не витягнеться де вузько

їхня мова уривчаста варварська ні дикунська
всі статечні слова екстатично на зойк розколото
чорні серпики крил обтинають вітрові бороду
чорні човники тіл танцюють під іншу музику

ластівки протікають між поверхів повітря
ластівки розставляють сіті в густому світлі
ластівки прошивають кулями висоту

каруселі меридіанів летять по колу
хай той промінь який мою срібну броню проколе
упіймає мене як ластівку – на льоту

always summer

1 літо лишалось на плесах відбитками пальців
ніжних як біле латаття ледь солонкуватих
круглих ліниво лискучих як стиглі оливки
все нетривке обіцяло триматися тривко
скороминуще не думало навіть минати

в потязі року це літо проїхало «зайцем»
патли русяві стромляло у вікна вагонів
вітер хапало губами заходило сміхом
в руку мою прослизала волога долоня
потяг летів – і летіла незрима погоня
хтось шепотів гарячково що втеча не вихід

літо так тихо і сторожко дихало вранці
часом до вуст нахиляти доводилось вухо
тільки б цей шелест пташиний пройшовся по шкірі
тонший від світла і холоду легший від пуху
я припускаю що навіть леткіший від руху
янгольських ніг що по вірі ступають ув ірїй

літо лишалося лютнями луками летом
ластівок бігом човнів переплетенням плоті
травами звабами зливами льоном і квітом
не потривожене спазмами люті і хоті
літо солодке і вічне лишалося літом

2 привітай мене з міста якого на мапі нема
привітай мене з міста далекого в нас тут зима
наші дні закороткі а відстані завеликі
а у тебе блаженна відсутність координат
просторових і часових. твоє місто сад
де із квітів тече нескінченний тягучий липень

просотаї мені нитку із літа у сіре ніде
ти читав про героїв – і ось твій герой він іде
на двобій із потворою у лабіринтах провулків
в нескінченних порожніх кімнатах прийдешнього дня
будь змією змією мій янголе шкіру міняй
будь містичною мушлею плоть запроторюй за стулки

я твій лицар гавейн ланселот дон кіхот паладин
час хитає бичачими рогами. як я один
цього монстра звоюю пройду цими тернами пішки?
будь мені аріадною янголе будь мені а
там побачимо. нас розривають зірки і слова
нам розлючені фурії фатуму ставлять підніжки

я твій лицар я твій менестрель ланселот містер ікс
проведи і лиши мене янголе лета не стікс
забувай – це вродливим і пещеним хлопчикам личить
наші завтрашні дні в нас за спинами гострять ножі
якщо літо скінчиться мій янголе просто біжи
через мохом порослі мости в авалони сунічні

тільки знову і знову пиши мені звідти. на склі
на піску на камінні на вітрі на тілі на тлі
потемнілого листя на мокрому небі нічному
натовившиися монстрів рубати в священній землі
я до тебе прийду –
і це буде дорога додому

вугла тканина вечора
напинається над мостами
червоне стає рожевим
від того тільки відчутнішає
дорога летить як злочинець
випущений під заставу
лютня дротів провадить
спів про чуже майбутнє

о подивись як ми дальшаємо
як течемо як прискорюємось
як електрична сила
вистрілює нами в простір
множаться наші сумніви
тягнуться наші корені
кожен росте і лишається
невідворотним островом

що ми втрачаємо? тільки
час але це фатально
в нашій натальній карті
знову не ті квадрати
зорі лікують просто
гостро і мануально

зорі не проти трохи
пилу до рук прибрати

полум'я вечора дужчає
дуги небес гарячі
хто тебе кликав? хто тебе
виманив на рівнини?
кожен в собі маленькому
щось би хоча б та й значить
кожен в собі маленькому
в чомусь хоча б та й винен

втечі ведуть до витоків
вироки тільки наслідки
щедрих вертань і розпачу
перед початком власним
ніч нам розгорне скатёрки
повні отруйних наїдків

тільки давай потерпимо
вечір смакує терпко нам
вечір підняв люстерко
глянь який він прекрасний

моє темне місто чи ти знаєш мене чи бачиш
чи твої птахи ще сміються у мене за спиною
чи й тепер твої вуличні пси захлинаючись слиною
закопавшись у листя торішнє зіщулившись плачуть
чи примари твої моє місто тебе не покинули?

чи стигмати кровлять іще лампи в під'їздах ще блимають
чи лоби ліхтарів ще так само нестерпно гарячі
а електромереживних веж ніжні плечі дитячі
без упину прохоплює спазмами струму і диму
коли вітер безжально безцільно нашіптує touch it

моє місто випорскує з рук як загублений м'ячик
моє місто з калюж де розквітнули спектри бензину
гарячково черпає міцну свою ядерну чачу

моє місто алкашить богемить кайфує батрачить
і заледь переживши брудну керамзитову зиму
епохальну весну знов терором цвітіння відзначить

плакати падати лапками в небо впиратися
знову злітати над землями кольору вечора
важчає гусне повітря на крила спинатися
крізь лабіринт призахідний сотається втеча
простір польоту лягає безмежний безпечний
ткати дороги над землями кольору радості

вишити хрестиком дім свій і стукіт сердечний
в стінах зі світла і шовку дожити до старості
хай горизонт роззявляє розжарені печі
разом нам солодко спиться нам лагідно мариться
стріхи займуться солом'яні стелі заваляться
нас і на згарищі вітер пригорне за плечі

о ластів'яча оселе із зілля і болю
завтра мабуть ми птахами проснемось з тобою
завтра мабуть ми зіллємось в єдинім узорі
з плетивом струн і дерев із травною рябою

ватра горить на вершині. тверде і прозоре
полум'я птахи проймає ясною стрілою

ЧАСТИНА III

Тялото

лови

сонце співає довге протяжне «ла»
сонце полює на оленів на горбах
серце оленяче мертво холодне з ляку

пащі пашать у захеканих гончаків
через яри западини рівчаки
в смерть заганяють здобич ротаті маки

літо це лови лови лети лети
оленю-неборако чи знаєш ти
що за прекрасний лик має твій убивець?

як напинають руки гарячий лук?
піна погоні спалює перса лук
бронза тече струмками з монгольських вилиць

міль виростання з нитки у тятіву
плоть металева пнеться у плоть живу
круглий тремтливий світ добігає зеніту

колесо пісні котиться сипле жар
тіло з душею сходяться на ножах
ребра замісять дровками древні міти

літо це гибель гибель пора падінь
вихори ніг спіткнулись об власну тіль
біль розпростав обійми розкинув шатра

трави розправив перестелив шовки
око вогненне мружить стрілець меткий
бачиш тобі пасують криваві шати

сонце співає лунко співає «ла»
в омахах кучерів звихрена голова
стана стебло сталеве стило і ступор

трупом у трави ляжеш во славу дня
оленю тінь від сонця наздоганяй
доки пільма батіжком не хльосне по крупу

Ніжинський

замикайте дитячі спальні на сто замків
зачиняйте двері бо ранок скрадеться нишком
білі коні весни знавісніло кусають віжки
і якщо зволікати якщо запізнитись трішки
то дитинство проснеться і кинеться навтьоки
білотілих ляльок вже підвішено за нитки
виростання меткі стрілки проставляють мітки
десь хорти скавучать і занурюють ікла в литки
із м'яких подушок на яких засинали дітки
рвуть зубами пір'я дівчата і юнаки
тут у кожній темниці ребер інакший біс
зі світлиці у сад попри зливу на сходи вниз
білий олень і чорна тінь ненастанно поруч
донеси свій світильник подиху не згаси
передчасно. перетанцюй їх усіх на пси
гончаки часу переймають розкішну здобич

ось він підступний крадій зі шнурком шовковим
птаха на лапках червоних на лапках обачних
страх дріботить під серцем маленьким м'ячиком
зłodій зневагу твою зачіпає пальчиком
зłodій тебе наче плиску на ласку ловить

ти браконьєр кабальєро ти хитрий спритник
я ж зодяглася барвисто і так по-літньому
як не забагти цю здобич не звоювати

сполох чужий що сіпнув уже дріт польоту
ти ж бо хотів завжди ти ж бо прагнув потай
тіло гаряче летюче до рук приборати

ув очеретах тремтіння сум'яття стебел
трепет і пера строкаті і вихор пуху
зłodій несе твою нехить до вуст до вуха
птаху затагне в охи забракне духу
збігти крило волочачи геть від тебе

крові червоний бісер. маленький бісик
скочив з конопель за комір і жили місить
в лоні сукає довгі косиці жару

шалу так щедро сипне під пернаті шати
горло підстав під шнурок уже час рушати
в темну безодню що золотом птаху вжалить

георгій

в лусочках літа липка ігуана саду
рани й рови кровоточать ядучим медом
через прозору плоть прозирає задум
лебідь готується полоскотати леду

сонце таке обережне немов незрячий
лицар із паперовим несправжнім мечиком
тицяється у лица суцвіть дитячі
молиться щоби змії зачекав до вечора

з тихого града лагідна кавалькада
це посилають воїна вбити гада
це натякають гаду кусати лікті
це прирікають сад потонути в літі

в леті. на парапетах танцюють путті
просто ми ланцюгами любові скуті
ми воювати з нехристю не готові

вбрані у світло в радощі плоті взуті
як ми танцюємо танці напівзабуті
на балюстрадах липня липких від крові

гості

1 місяць готовий тісто місити з тіл
тіні тонкими пальцями шкіру мітять
хтось у саду криється серед квітів
хто попри східну браму його провів?

чути як птах зненацька заголосив
як шелеснув об одвірок рукав шовковий
гість перевідав сонну оселю знову
садом пройшовши плаття не заросив

я ще завчасу відкоркував вино
місяць сміявся тицявся у вікно
місяць мене соромив мене морочив

як я чекав і боявся цієї ночі
хай потону – одначе лягти на дно
тільки у ваших п'яних обіймах хочу

2 гостей моїх я чекаю
шовк на шовки пославши
тишу наливши в чаші
гості мої в дорозі
спізняються як завше

макові руки стебла
лускають ламко сухо
бризкають гірко хутко
ніч прочиняє двері
в темні покої духу
в довгі кімнати смутку

міняться горизонти
бамкають мідні дзвони
губи холонуть рідні
ніч піднімає комір
перетікає місяць
з мідних посудин в срібні

гості мої далеко
п'яних вістерій шатра
шарпає жовтий вітер
з ким би поговорити
гостям моїм назустріч
час мені вирушати
з ким би поговорити

ах як жонглюють зорі
шаблями і ножами
надвоє крають гори
надвоє ріжуть ріки

з дому візьму в дорогу
дві крижані монетки
ті що поклав їх вчора
ти мені на повіки

парно

місяць заледве хитається на ногах
зяють на видноколі дірки дірки
в чорний чавун занурся лягай лягай
зляканий пульс намотуй на кулаки

кров свою прудконогу жени жени
перекидайся колом кутом ножем
крешуть по небу крилами кажани
тіні німих нічних молодих божеств

піною пухни живчиком закипай
бийся об лід лускою блищи блищи
ковдра накрила гордих глуха сліпа
жар вигинає хорду мерщій мерщій

рий свої нори прірві пірни в рукав
вистріли білим бісером на кору
вибери першим перли із молока
рухайся доки жестом не перерву

рухайся в руслах в рани клади персти
пальці цілуй заспазмлені розвести
грішне старайся з праведним. зашнуруй

пори мої горячкою. перести-
глі перехоплюй видихи будь рости
хіттю новою глибшою в хіть стару

гурії гуру гортанні вправління в мовах
добре знайомих із приміських сортирів
з ваших блакитних екранів. крізь об'єктиви
тіло здається спокусливо незнайомим
замість стобарвних сарі самі пунктири

застібки джінсів торсаючи нервово
ловиш на язика надбання культури
гурії гуру грубі вправління в мовах
груди якими тільки на амбразуру
голого голоду вічна свята корова

гурії каррі на пальцях масні обійми
жовті цілунки і гойданки напередими
домни великого міста не палять грішних
вийдеш невинним отроком з сеї печі
крізь об'єктиви незвичнішають всі речі
акти злягання сакральні як харе крішна

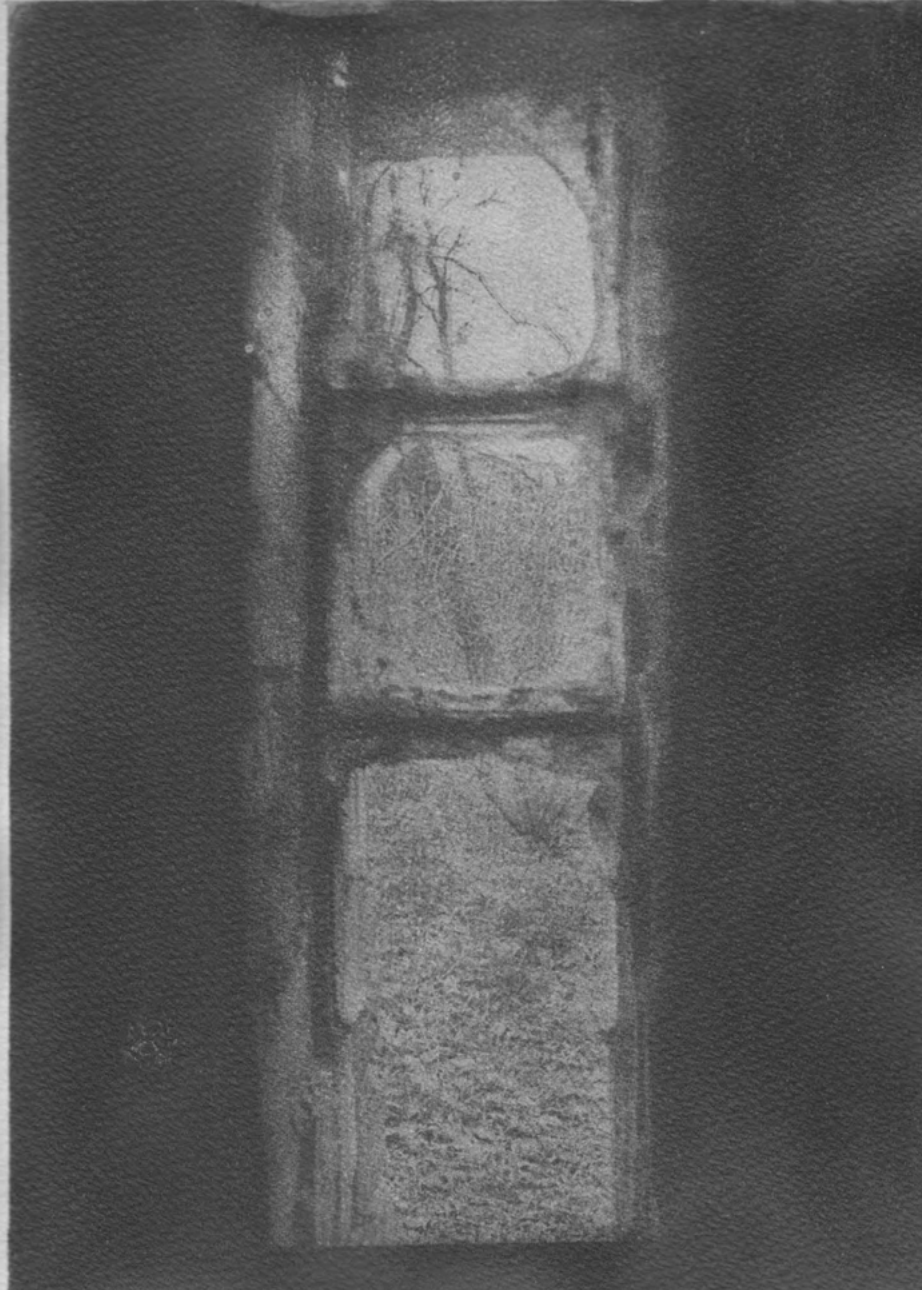
гурії в актах суто неплатонічних
ці амплітуди і коливають вічність
ці амплітуди теплих складних кінцівок
ті що кермують вирулюють на зустрічну
сенси життя вкладаючи в кілька цівок

гуру гурмани з прорізами в кишенях
гуру скупі шкодуючи зайвий шеляг
гуріям платять згідно із прејскурантом
люблять вологі серветки. вони педанти
гурії ж неохайні і недешеві

гурії може не юні і некрасиві
може й не знаються навіть на камасутрі
гурії може й не гурії та по суті
їхні смагляві тіла силіконом здуті
все ще придатні для виходу в інший вимір

гуру стріляють гордо стріляють мимо
сутність буття печальна і невловима
місто велике. щойно надходить сутінь
речі здаються хижими й незначними
той хто заплатить той і дістане свято

право сховавшись від холоду і провини
втомлену девадасі між ніг тримати

різдвиче

рухайся рухайся тільки не говори
вечір завішує наше вікно синім
волхви підписують листівки загортають дари
перша зірка літака возсіяла згори
але під ковдрою міняються правила гри
тут значно ближче від народження до воскресіння

святкові орди переповнюють вагони метро
і приміські електрички. ми руки сплітаємо
навпомацки ворожимо на картах таро
мені укотре випадає голий король
христос ся рождає – і це як пароль
який дарує дотик і до найбезплотніших таїн

рухайся рухайся потім лежи мовчи
піт витирай із чола дивись у стелю пильно
тримай мої пальці наче від царства ключі
земля реальніша вдень та небо ближче вночі
благої вісті іграшкові марципанні мечі
вже поціляють в нас безжалісно і безпомильно

нетлі світанку в тонких твоїх радісних пальцях
рук урочиста хода крізь прозоре повітря
до переляканих вуст. тріпотіння акацій
вен набрякання під шкірою ледве помітних

голод нечутного шелесту в ранішній тиші
ламкість летіння твоїх спантеличених жестів
я підсуваюсь до тебе тому що тепліше
я підсуваюсь тому що інакше нечесно

рук твоїх трепетних не перейняти тому що
злочин. тому що боюся зронити камінчик
подиху в нашої близькості ядерну гущу
я підсуваюсь тому що не можу по-іншому

ближче тому що на відстані шепоту й поту
ближче тому що твій темний вогонь мене кличе
ближче тому що горю а подумаю потім
потім – а поки у сутінках ніжне обличчя

тане і спрагою дотику рве мені руки
руки не звиклі любити тонких і бездонних
мука – тягнутись лишаючись осторонь. мука
так і не знати що губи у тебе солоні

руку даруй мені руку тонку і бентежну
ніжна яка ти шалено і болісно ніжна
дай я здригнусь і торкнуся тебе обережно
ти божевільна і я божеволю теж
чистого дотику гострим пронизана стрижнем

вечори недільні жовті як пальці курця
липень важкою лапою пестить плечі
проходить вулицею дівчина без лиця
її груди тугі а рухи якісь старечі

так піднімається літо у свій зеніт
вікна не дихають зябра фіранок в'януть
в надрах рудих кімнат телефон дзвенить
слухавку зараз брати ніхто не стане

зараз ти бачиш зовсім глуха пора
люди запахли раптом своєю шкірою
хтось із губами рваними як корал
бгає й терпляче розгладжує знов папір

хтось закликає змій і стоїть в диму
у карамельній гущі по кісточки
в ліжку кому не спалося одному
встав і до ванної вийшовши подрочив

світло із вікон плямами підтекло
жовті калюжі стигнуть серед трави
вперше коли до міста прийшло тепло
думали всі – не втратити б голови

нині ж коли повільна густа ріка
на береги колінами наступа
кожен який не має куди тікати
з посмішкою лінивою потопа

місто мерців приймає безмірну ніч
ковзає з неба чорне тонке перо
і силуети на ганках не мають облич
тільки червоні вогники папірос

ти прекрасна між жонами
зі своїми плечима нервовими
із розгубленими долонями
і пташиним нахилом голови
коли ти різко зупиняєшся
над прірвою останнього вимовленого слова
так наче хочеш сказати «лови!»
знай я ловлю тебе я готова

ти прекрасна між жонами
ти обираєш безпечні маршрути
але асфальт під ногами плавиться асфальт тече
знаєш я інколи так хочу торкнутися
своїми губами твоє прозоре вільшане плече
що навіть не уявляю що з цим робити як мені бути

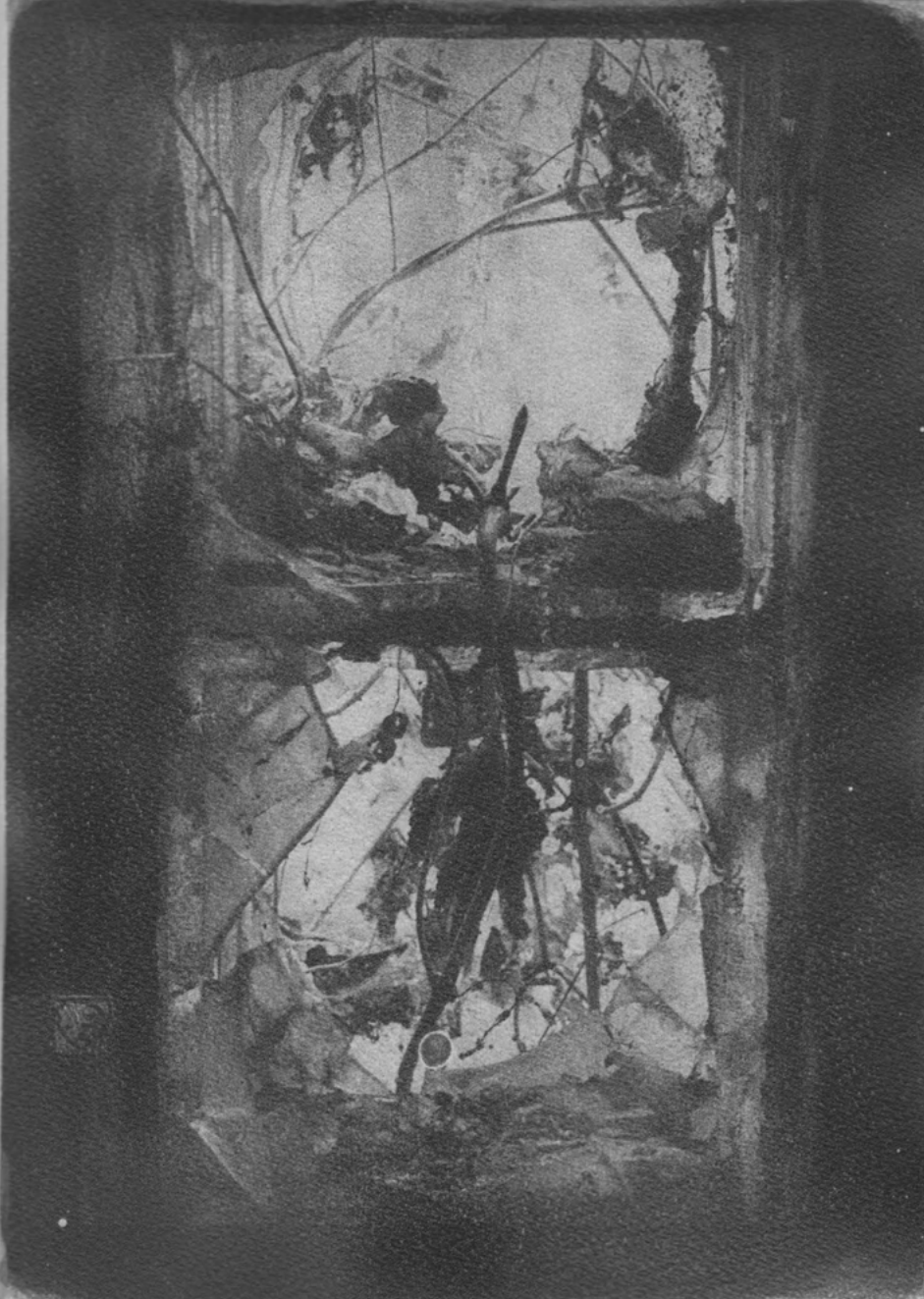
як себе змусити відвернути погляд змовчати всоте
тримати пристойну відстань між ліктями і коліньми
коли у тебе на віях іній
коли у тебе під язиком медовий спокій

коли ти прекрасна
коли ти хліб молоко і олово
безсила як янгол і розлючена як дитя
візьми між долонь мою спантеличену голову
і тримай її нескінченно довго
притиснувши до свого серцебиття

ЧАСТИНА IV

Шемінь

Масавге

1 мишачі королеви
мишачі королі
хвостики на перинках
пальчики у землі
наволоч вінценосна
виповзла на бали
в жовтих сукенках з воску
в мешточках зі смоли

глипають смолоскипи
тінь набіга на тінь
темрява гасить схлипи
з темряви лізуть ті
хто і без вух без рота
без метушливих лап
знає тебе на дотик
знає тебе на смак

шила собі я сукню
любчику піджачок
стисли до болю зуби
сотенку голочок

садом летіла сойка
ковзнуло вниз перо
буде остання голка
любчику під ребро

перекотилось полем
далі собі котись
десь у просторих норах
шурхоти завелись
десь у глибоких ямах
хвацько свистить кадриль
прямо наліво прямо
потім до нас ходи

прямо вперед наліво
хочеш мою казну
хочеш півцарства діво
в жони тебе візьму
хочеш півцарства хлопче
чим не дружина я
черви поїли очі
а в животі змія

любчик купив намисто
любчик бинти купив
знатиме всеньке місто
як він мене любив
хай тільки раз у ліжку
ножичка принесе
бігла маленька мишка
хвостиком
та й усе

2 ті що танцюють на перехрестях ночі
мають пацючі ікла котячі очі
мають собачі лапи совині крила
глянь їх жбурляє й крутить незрима сила
білі потворні тіла по ровах волочить

шкряба сволота кігтями об ворота
о як сволоті холодно на болоті
в жовтій імлі труситися ряску жерти
мертва сволота тож не боїться смерти
тільки людського тепла насмоктатись хоче

гавкає квилить кигиче пищить сокоче
їхній банькатий лускатий крилатий почет
їхній циганський табір відьомський шабаш
ти що до пічки присівши все кендюх гладиш
чуєш як п'яти товсті тобі страх лоскоче?

попід дверима пролізе в вікно заскочить
жабоголова зморщена потороча
комином шугоне залопоче в сінях
сіра безока птаха з хвостом зміїним
хто тобі винен ти собі сам наврочив

що ж ти так ґаздо щільно заквив засуви
що ж ти ґаздине вила несеш косу
трусяться пальці зуби самі цокочуть
мордами в шиби липнуть і стіни точать
ті що на цвинтарях білу черву пасуть
ті що танцюють на перехрестях ночі

З голодний гріш монета чорнорота
солодкий ніж під ребра виднокраю
сліпий рибалко човен потопає
марудна вперта копітка робота
води переборола древо й тіло

холодне око мертвого пілота
незмигну із небес спостерігає
за тим як тонуть чоловік і човен
великий човен майже повний риби
як риба відчуваючи спасіння
шаліє і хвостом періщить в днище

монета видирається все вище
росте і пухне і нестерпно сяє
рибалка тоне море роздирає
свої одежі сірі. вітер нищить
найменшу згадку про вітрила й сіті

про дерев'яні лави грубі весла
сосновий дух про руки що з безодні
забрали стільки душ живого срібла
а нині обіймають ціле море
його смертельну ненаситну товщу

згубився гріш пілот заплющив око
спіткнувся вітер раз і раз і вдруге
у темних водах риби срібносмугі
уже забувши диво порятунку
на гостя очі витріщають мовчки

як вояки давно забутих воєн
полки мерців в блискучих обладунках

кораблів журавлині суглоби тонкі аорти
під бронєю налякане дихання механізмів
расу велетнів випустив телепень із реторти
тож спрямовує раса в води ходу залізну

на квадратні плечі піднявши вагу одчаю
утопивши в морок важкі металеві лапи
одне в одного сурми бронзові позичають
щоб за сім морів про свою самоту волати

щоб лякати чайок тумани місити ребрами
у холодну постелю чорну заледве влігшися
до світанку ворочати тіло своє занедбане
доки днище вкривають густо корали іншості

щоби плямою пропливати в густому сірому
безпробудному безпросвітному нескінченному
де хіба птахи що ніколи не втраплять в ірій
опускаються на іржаве худе плече

ця вода крижана кусає вода пече
суходіл настільки далеко що вже ніде
течія це страшна мережа живих печер
все що лишить слід зразу слідом і пропаде

і тому корабель не пливе корабель іде
тільки око циклопа горить у п'ятьмі бездонній
сухожилля кістки і зуби своїх суден
судноплавці лишають бавитись посеїдону

сніг сніг

1 так наче сніг сніг і ти по коліна в ньому
скляна луска зірок засипає міста порожні
в калюжах світла пливуть хитаючись подорожні
так наче сніг сніг уже стемніло і час додому

дорога темна дорога довга і незнайома
будинків тіні лежать вагомо як вододіли
у чаші снігу є трошки крові і трошки тіла
так наче біг біг зупинився уже стемніло
і затремтіла рука в кишені пора додому

і затремтіла рука вагома і незнайома
дорога темна обіч дороги глуха безодня
в калюжах світла є трошки крові пора додому

ти розумієш мені б дістатись уже сьогодні
горять у ночі на рукавах ліхтарі підводні
ти розумієш мені б дістатись
ти розумієш?

2 снігом до снігу і тілом до тіла і в тишу
носом заритися і по-котячому виспатись
доки склепіння небесні на нас не осипались
доки ми дишемо доки нам разом тепліше

вікнами в віхолу стінами в піну нетанучу
сонними мухами вгрузнемо в патоку дотиків
у кожусі крижаному сплять зайчики й котики
авта трамваї флегматики сплять і невротики
й ми погасивши світильник вмираємо на ніч

сплівши клубки із вологих лінивих кінцівок
ми засинаємо глибоко міцно суцільно
в пледи і ковдри прорісши пустивши коріння
просто зимі у її крижане піднебіння

хтось завіконний високий ласкавий двожильний
гляне на нас через шибу – і поглядом зцілить

З темно сьогодні від снігу не буде світліше
вітер зубами впіймав вітер випатрав тишу
швидко награвся забрався облишив лежати
тільце порожнє маленьке м'яке і пернате
важко по ньому ступали і кінні і піші

сніг уже сніг телефони замерзли замовкли
нас роз'єднали я знову дивитимусь вовком
в поле у ліс перевір-но чи ніс мій вологий
тут мені тісно коли я зведуся на ноги
п'ятами геть накипаю по білому шовку

чуєш риплять вже підбори великої стужі
де ми місили багно закотивши холоші
зорі лежать над узгір'ям страшні і байдужі

зорі гудуть і не тануть страшні і ворожі
ватяні пальці шукають за ключиком ключик
але двері ведуть тільки глибше в ущелину ночі

гаснуть вогні на барках циклопи сліпнуть
в пальчиках срібних ранку ключі воронячі
в темному горлі губиться голка сміху
воїн іде і гупає серце бідне
воїн іде він згине тебе боронячи

небу світанок в лоба зацідить молотом
ось і коня підкотили під мури трої
діва тече плечима сусальним золотом
діва причина чим її чин розколото
ким їй пороблено хто їй сорочку скроїть

цить на коні дерев'яному мідний вершник
ось рубікон ти ніколи не станеш старшим
доки човни пливуть горизонту в верші
щоби навік пропасти. уже не вперше
ніжне дитя засинає меча обнявши

місто тріпоче рибою без луски
браму відчинено отже вже зась тікати
доки ще не розплескано голоси
хтось порятується з міста на спині сина
хтось на жертovníк вихлюпне кров ягняти

1 коли мертво хитається піниться рук течія
коли ніжність уже підступає до горла мов біль
тоді входиш в обійми — й лишаєшся за — нічия
залоскотана пальцями лагідними звідусіль

коли мовчки лягаєш у зморену товщу води
коли п'ятики рук проростають крізь бистру весну
тоді впавши стоїш і спинившись кажеш іди
і болить на щоці там де вітер тебе полоснув

лоскотав лоскотав і порізав гарячим ножем
через море пожеж ти ще бачиш палання мети
ти ще тут — ти ще ти — але надто далека уже
без спроможності навіть колишню себе віднайти

2 чорна квітів навала ти точиш наверх стріли
ти деінде бувала а тут ще ніколи ніким
напомаджені пики лаковані крутять столи
та над ними лиш дим і самі вони тільки лиш дим
потойбіччя таке що не прийде кормитися з рук
і до шиї вустами пошерхлими не припаде
їхня вічність повислий зі стелі незграбний павук
що намарно старається в сіті впіймати тебе
та ти зіткана з неба ти зшита із шовку води
твої корені врослі в самісіньке серце землі
коли хтось незнайомий тебе закликає приходи
то піском на губах розсипаються ймення твої

стиха гойда птахів жовтий зашморг сну
сліпо до вікон липнуть обличчя з ночі
люлі дитинко стрілки усі на нуль
я тебе в хустку голосу загорну
час нас велика риба хвостом лоскоче

місто сюркоче тенькає шурхотить
повен живіт іржавих пружинок пухне
тінь через тінь сягає кладе мости
тінь через тінь плигає росте вповзти
прагне через щілини у світлу кухню

люлі дитинко страшно не мати вуст
страшно зміїтись димом кутка не мати
в цілому місті цьому я озирнусь
з темряви увійшовши не побоюсь
гостя що там стоїть на ім'я назвати

люлі дитинко місто велика ри
у ліхтарях священний вогонь горить
свій зазирає раптом в лице чужому

свій за плече торкає дитино спи
вже розквітає ввігнаний в землю спис
вже пропливає кит в животі у йони

буде густо і солодко ніч свої очі вирячить
ми дрібнесенькі краплі поту на литках велетів
через дірочку вовчу жовток твого сонця витече
блекотою запахне і в очах твоїх стане зелено

переймуть наші руки джгутами ці ночі масляні
ці масні мов маслини очиці підземних євнухів
прослизнуть під броню нам і занапастять заластять
тьма солоня як спину у коней незримої масті
тьма драглиста слизька і куляста як свіжі тельбухи

у розкраяне лоно по лікті себе зануримо
ті що ніч перейшли увіходять у день авгурами
витираючи слиз із пальців шепочуть істини
все тому що вночі ми себе у собі не містимо

брате мій місячний брате мій тисячний сотий мій
ткацький верстат золотий твого рота розбито
голос розлито і всі мої сни ним просотано
брате дерева сягають найвищих висот
кронами – їх не рубати би брате любити

брате мій кліткою ребер надітий на вітер
з білою мишею в вусі з вужем в передсерді
з мертвим метеликом в череві. каю і герді
іншими так було страшно вернутись додому
двері в дитинство знайшлись та загублено ключик

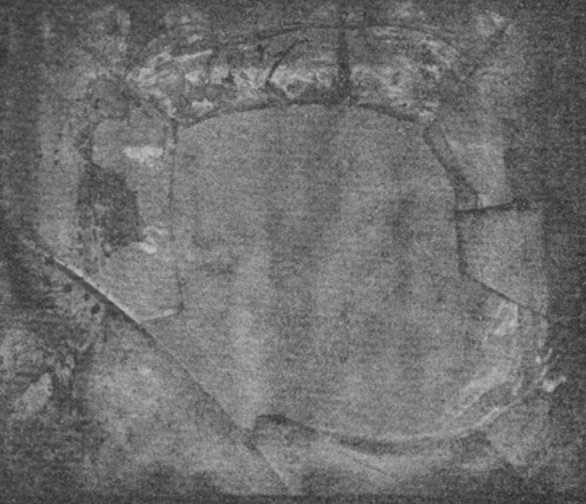
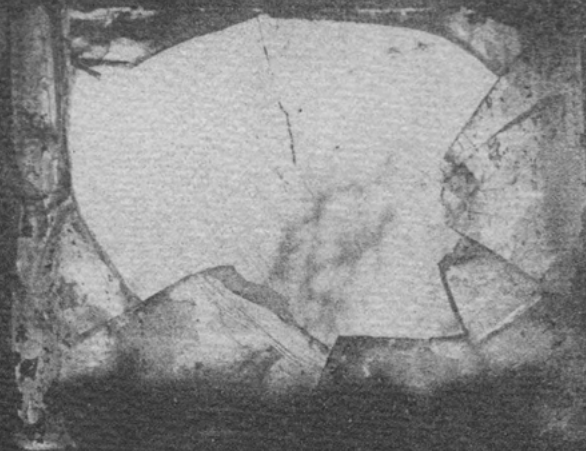
брате мій світлий мій лагідний мій невмирущий
дай мені руку я буду сильніша і краща
як океан континенти між нами полоще
як вилітають комети з небесної праці
брате ми з кожною ніччю молодші й молодші
місячний брате мій ми не такі вже й пропащі

ось горизонт вигинає хребет динозавра
збоку заходить воїтель маленького завтра
скравшися зважившись цілить ув око потворі
з пащі кривавої сиплються бризкають зорі
падають ночі на дно. ми дивилися брате
ми все побачили ми повертаємось спати
корені наші сплелись землю наскрізь прорісши

ЧАСТИНА V

Ос

глянь а світ прозорішає і далі
дзбани порожні дерев дзвенять на вітрі
кожному птаху по тіні звіру по парі
все недоквітле зважиться і доквітне

ми доростемо вивчимося маліти
годі уже сидіти на шиї в літа
всі облітають навіть багатолітні
всі відлітають хто й не хотів летіти

містом іде пожежа іще незрима
вже непоправна в місті запахло димом
щось розчинилось щось перервалось тихо

по підворіттях блукало маленьке лихо
щось неживе зачароване ще живими
зранку на наших шляхах розставляло віхи

сорочі сліди на золоті
обпалені крони спінено
нас жовтень із лісу виманив
і неба свинцевим молотом
полоскотав по тімені

нам ноги стернею сколото
куди ідемо без імені
свої золоті сади мені
відкрий і пусти босоту
тебе прославляти гімнами

о стрінь мене не покинь мене
у левову пащу кинь мене
в жерло жовтозубе осені

хіба ми багато просимо?
щоб тільки женці безпомильні
заждали з серпами й косами

а там ми дивись і зносимо
свої сорочки натільні

Ос

1 падають відстані потягу просто під ноги
анни кареніни в чорному довгі дороги
руки худі простягають стрічаючи радо
потяг якому відведено власну la strada
жовтий маршрут нескінченними смугами лісу
поля ріки потяг рейки колесами місить
анни стрункі проводжають очима ще глибше
руки ховають у муфточки з сірого хутра
аннам так само відписано власні маршрути
спини наструнчено прямо балетно парканно
аннам про потяг не хочеться думати анни
руки ховаючи в муфточки пальцям тепліше
мовчки прямують до точки перетину лісу
з небом де просто за крок починається тиша

2 відстань суха шерехлива поживкла затерпла
в ній уже більше пустот і широт аніж літа
більше звірків гострозубих у норах і більше
жовтих вітрів що слабують на тиф і сухоти
відстань прозоріша відстань не відає хто ти
ти що приходиш сюди що приходиш нізвідки
тягнучи в торбі своїй поіржавілий мотлох
ще пам'ятаючи дотики вибухи сміху
ти що походиш із зовсім інакшого світу
тут ти знайдеш тільки тишу і простір і вітер
відстань це місце трави без коріння це маска
часу це бігти в безкраї тугі горизонти
це в горизонтах як тенісний м'ячик пропасти
жовті вітри що слабують на тиф і сухоти
дірочку в небі густою бідною замастять

3 о птахо трояндовий прутіку хвостіку білки
відкіль підступає до нас ця прозора безодня
що зоряним шлейфом ворухить гуркоче громами
що станеться з нами о птахо що станеться з нами

о що по собі нам залишать сліпі надвечірки
замацані пальцями скельця із видом на море
на землях порожніх порожні безшелесні храми
що станеться з нами о птахо о прутіку з нами

що навіть не відали хто вони що вони як їм
рости чи ставати інакшими чи забувати
чи бути але забували були забували
містилися в бруньці яйці у маленькому тілі
літати рости помирати не те щоб хотіли
але помиралі літали росли помиралі
а от підступає безодня і що тепер буде?

спинися стривай завагайся тримайся за клямку
так довго як тільки зумієш тримайся за клямку
і дихай і всотуй очима звичайні предмети
о птахо трояндовий прутіку хвостіку білки
тримайся і дихай і довго тримайся і дихай
відчуй як на шкірі ворухиться лагідне світло

чи існує щось важче за голови п'яних півоній
перехилені в мед золотого гігантського літа
за ліниві горби окуповані сонмом джмелиним
це минулося це відійшло не було і не буде

як не буде тінистих садів переповнених хіттю
як не буде метеликів тихих маленьких безротих
як не буде розкішної оргії свята врожаю
це минулося це відійшло не було і не буде

час гострити ножі і зрізати криваві суцвіття
одягатися в біле і чорне заносити з саду
до будинків солом'яні меблі пластмасові лійки
як далеко здається це літо здається це літо
як ніколи розпусним було відгулявши одначе
час узятись за розум багато мовчати і мати
на особу не більш однієї коханки коханця

як далеко здається це літо це літо здається
небувалим таким що наснилося майже раптово
це минулося це відійшло не було і не буде
спорожніли всі сквери і вулиці гостей чекати
нині можна і тиждень і вічність і трішечки довше

ось бруківкою вогкою цокають лунко копита
помахай-но дитинко привітно з вікна диліжанса
усміхається лисяче личко коректної смерті

берег стоїть в тумані по кісточки
чорна осока пір'ям намоклим липне
жовтень свій зламаний палець у жовч умочив
і полічив нас одягнених ще по-літньому

визначив кожному довгий окремий шлях
в спільну затуку зиму в порожній простір
діти лічити вчаться по журавлях
що навесні принесуть їм чужу дорослість

ми стоїмо у центрі солодких втрат
нам ще смакує літа льодяник липовий
з тих що проходять знічено повз – котра
спиниться й через плече озирнеться сліпо

в тепле нікуди в яблучний м'ятний рай
той що в тумані тане втрачає обриси
жовтень це кислий жом – це така пора
де нам було – і більше не буде – добре

це вода що тече між пальців це сніг і вітер
це тривожні риси на голубому шовку
з осоружного дому ти би потай у ліс до вовка
потонути у душних ковдрах чаї зігріти
з подушок барикади затишку спорудити
врятуватися та не зовсім і ненадовго

сніг тугих доріг розкуйовдити розпустити
у пожухлих садах закипають осінні квіти
твоє тіло стріляє хрипом як пляшка корком
ти шукаєш кого б терзати а не любити
і набравши в рот нескінченно багато літер
вибухаєш не словом навіть осіннім мороком

ось ідуть дівчатка із волоссям з вогню і бурі
ось дівчатка в сукенках скроєних по фігурі
від назбираних поночі яблук важніють пелени

ось ідуть дівчатка чіпати яких не велено

їхні гострі груди – гармати на амбразурі
їхня стежка із брами – в ліс. вартові поснули
поронили в роси шпичасті списи із терну

М. Ш.

рибко тримай себе міцно за трепет за ніжність
рибко за ласку за сонце на захід похилене
світ спотикається ледве зіп'явшись на ніжки
як його втримати нашими рибко зусиллями

цвіту так рибко багато у світі і світла
теплого плинного рибко як власне і всі ми
бачиш дерева до зір настовбурчили мітли
отже щоразу світає чіїмись зусиллями

рибко тримай своє трепетне тільки за нитку
подиху в жовтому шепоті плинь собі рибко
бачиш я надто доросла мені вже не видко
як мерехтливе медове світання осіннє
зорям холодним прозорим свій сплачує відкуп
рибко ми свідки а отже ми обрані рибко

S

Чи то час такий, що в усьому вбачаються тривожні знаки «*брат лежить під лозою з задертим до неба лицем*», квітень «*схоче – пустить кров / схоче – рану тобі залиже*», «*час гострити ножі і зрізати криваві суцвіття*», «*нині ж пес тобі вовк*».

Чи то поезія після пережитого за останні півроку дозволяє нам побачити те, що апіорі було нам уже уявлене/явлене, тільки ми не вміли його правильно відчитати і прислухатися до застережень. Так ніби у поетичному рядку «*коси завітчуй росою свинцем чебрецем*» читачеві треба підкреслити потрібне, вибрати саме ті двері, через які вийти в реальність. Так ніби реальність – це і є сон поезії, що породжує чудовиськ. І завжди залишається сумнів, чи в ті двері ми зайшли, чи через ті двері вийшли.

Поезія Ірини Шувалової універсальна як солдат, ні, точніше – як глина, із якої можна виліпити все, навіть солдата. Універсальна як мова, якою мати розповідає дитині про світ, намагаючись не оминати ані найменшої подробиці: звабливого вигину ріки, пульсуючого перетікання плоті у твердь, проростання пагона світла крізь темінь. Вологе (як ріка), сухе (як твердь), тепле (як плоть) і холодне (як темінь) –

такими вони є, найпростіші форми першоматерії, із яких, наче з леґо, можна скласти світ.

Щасливі ті діти, що вчатьсґя лічити по журавлях, засвоюючи як мантру власної причетності до цього універсального світу «все приймаю / все бачу все чую все буду любити».

Ос – тобто «один» (кит, що пропливає в животі у Йони, бо все ж тримається на киті).

Ос – тобто «вісь» – увігнаний у землю спис, який розцвітає, точніше – закипає осінніми квітами.

Ос – тобто «раз», рахунок, із якого починається викликання на біс біса із темниці ребер. І хоч щоразу світає чийіми зусиллями, людина у цьому світі першоелементів так міцно вписана у тло, така ж тлінна, як усе інше, і така ж незнищенна, як матерія. До речі, саме Богдана Ігоря Антонича з його незнищенністю матерії та незвичними імпресіоністичними метафорами викликають у пам'яті Іринині «гарячі лоби ліхтарів» чи «калюжні квіти бензину». А ще – є в цих віршах багато барокового, як-от: наскрізна антитетичність («тіло з душею сходяться на ножах»), багатшаровість форми та карколомна вишуканість метафор, ніби авторка намагається говорити, «набравши в рот нескінченно багато літер», поєднуючи слова за близькістю

їхнього звучання (скажімо, «завтра» – із «зав'язь», «літо» із «летою» чи «жовтень» – із «жовчю»).

І логіка цього словопоєднання є достовірнішою, ніж будь-яка інша. Читаючи, мусиш довіритися їй, дозволити захопити себе в полон, захопитися тим, як легко авторка знаходить вихід із цього лабіринту слів і троп – вихід «із вічності – у сьогодніня».

А в сьогодніні – «сонце співає довге протяжне “ла”» і кожен розуміє це, як йому заманеться...

Талина Крук

H

ЗМІСТ

Частина I. Ріка

«і стрімка ж ця ріка молока між сліпих ліхтарів...»	9
офелія	11
«це первісний жах...»	14
Мо	16
барва багряна	21
пітер пен	
1. «пітере що як це місто останнє наше...»	22
2. «пітере літери ці не мої чужі...»	24
3. «пітере звідки й куди ми хотіли вирости...»	25
тягар роси	
1. «ось ти дитя маленька...»	26
2. «сонячна дівчинка золото в рукаві...»	28
«кровотечу спускаю себе у стік...»	29

Частина II. Твердь

«вже дзвенить павутиння на сполох – війна, війна...» ..	33
«листя говорить листя говорить не з нами...»	35
«ластівки за вікном випрядають в повітрі вузлики...» ...	37
always summer	
1. «літо лишалось на плесах відбитками пальців...» .	39
2. «привітай мене з міста якого на мапі нема...»	40

«вутла тканина вечора...»	42
«моє темне місто чи ти знаєш мене чи бачиш...»	44
«плакати падати лапками в небо впиратися...»	45

Частина III. Плоть

лови	49
Ніжинський	51
«ось він підступний крадій зі шнурком шовковим...»	53
георгій	54
гості	
1. «місяць готовий тісто місити з тіл...»	55
2. «гостей моїх я чекаю...»	56
п@рно	59
«гурії гуру гортанні вправління в мовах...»	60
різдвяне	63
«нетлі світанку в тонких твоїх радісних пальцях...»	64
«вечори недільні жовті як пальці курця...»	66
«ти прекрасна між жонами...»	68

Частина IV. Темінь

Macabre	
1. «мишачі королеви...»	73
2. «ті що танцюють на перехрестях ночі...»	76
3. «голодний гріш монета чорнорота...»	78
«кораблів журавлині суглоби тонкі аорти...»	80

сніг сніг

1. «так наче сніг сніг і ти по коліно в ньому...» 83
 2. «снігом до снігу і тілом до тіла і в тишу...» 84
 3. «темно сьогодні від снігу не буде світліше...» 85
- «гаснуть вогні на барках циклопи сліпнуть...» 86

* * *

1. «коли мертво хитається піниться рук течія...» 87
 2. «чорна квітів навала ти точиш наверхшя стріли...» . 88
- «стиха гойда птахів жовтий зашморг сну...» 89
- «буде густо і солодко ніч свої очі вирячить...» 90
- «брате мій місячний брате мій тисячний сотий мій...» ... 91

Частина V. Ос

- «глянь а світ прозорішає і далі...» 95
- «сорочі сліди на золоті...» 96

Ос

1. «падають відстані потягу просто під ноги...» 97
 2. «відстань суха шерехлива пожовкла затерпла...» . 98
 3. «о птахо трояндовий прутіку хвостіку білки...» ... 99
 4. «чи існує щось важче за голови п'яних півоній...» .. 100
- «берег стоїть в тумані по кісточки...» 101
- «це вода що тече між пальців це сніг і вітер...» 102
- «рибко тримай себе міцно за трепет за ніжність...» 103

Галина Крук. Післямова 105

Літературно-художнє видання

Ірина Шувалова

Ос

Збірка поезій

Відповідальний за випуск *Ростислав Семків*

Випусковий редактор *Наталія Ксьонзик*

Літературний редактор *Анна Процук*

Дизайнер *Микола Ковальчук*

Підписано до друку 13.07.2014

Формат 70×100 1/32. Папір офсетний. Друк офсетний.

ТОВ «Смолоскип»

04071, Київ, вул. Межигірська, 21. (044) 425-23-93

mbf.smoloskyp@gmail.com · www.smoloskyp.org.ua

Державний реєстраційний номер 2348 від 21.11.2005

Віддруковано ПАТ «ВПОЛ»

03151, Київ, вул. Волинська, 60. Свідоцтво про внесення

до Державного реєстру Серія ДК № 4404 від 31.08.2012

Шувалова, Ірина.

Ш 95 Ос : Збірка поезій / Ірина Шувалова. – К. : Смолоскип, 2014. – 112 с. (*Серія «Вони повертаються»*)

ISBN 978-966-2164-87-9

УДК 821.161.2-1

ББК 84(4Укр)6-5